

August Šenoa i Zagreb

Uz 140 godina od razornog potresa koji je pogodio Zagreb 1880. godine, u čijem je liječenju rana aktivno sudjelovao i sam August Šenoa, o čemu je ostavio mnoge zapise

Zagreb, 2020.

August Šenoa

- **August Šenoa (Zagreb, 1838.-1881.)**
“najzagrebačkiji” je hrvatski književnik. Za rodni je Zagreb bio neraskidivo vezan ne samo “zagrebačkom tematikom” opsežnoga književnoga opusa nego i službovanjem - nizom dužnosti koje je obnašao do smrti.
- Šenoa je 1868. godine postao gradskim bilježnikom (sredio je stare gradske spise, nadahnjujući se njima za povijesne romane i pripovijesti), a 1871. postaje veliki gradski bilježnik (vodi popis pučanstva i nadzire rad zagrebačkih cehova).
- Godine 1873. imenovan je gradskim senatorom (vodi osnutak osiguravajućeg zavoda, uređenje Trga Jelačića bana, sastavlja prijedloge za dodjelu diploma građanima, nadzire i nadogradnju Gornjogradske gimnazije zbog smještaja novoustrojenoga Sveučilišta).

Zagrebulje V (1880.)

Al' sada, kad nam se malo vraća svijest i dah, kad je i sam bijes prirode, bijući nas, sustao, te se možeš poslije dugih deset dana položiti na uzglavlje, kad ti pod drhtavim nogama ne riče podzemni vatreni zmaj udarajući svojom kobnom pandžom u srce hrvatske domovine – istom sad, prolazeći kućama glavnoga grada, mjerimo deset sekunda, pa nam se čini da je to bio cio vijek, proklet vijek. Vi, koji toga vidjeli, oćutili niste, poznajete strah, prepast, zdvojnost samo po imenu, mi sve to poznajemo po istini. Kroz osam punih dana potrese podzemni, nepobjedivi demon prirode tlo pod temeljima naše prijestolnice dvadeset i sedam puta. Većina, hvala Bogu, ne izgubi svijesti, al' sav grad hvatao je neki delirium.

Stolna crkva zagrebačka poslije potresa (1880.)

Pregledao sam prilično sve ruševine, omjerio sam po prilici ogromnu štetu koju kratak čas nanese cvatućemu našem Zagrebu. Ali jedne ruševine ne bjeħ pogledao do prije malo dana – naše staroslavne stolne crkve. Plašio sam se pogledati je, nisam se bojao, nije to bila kukavština.

Plašio sam se da će mi srce pucati od teške žalosti. Samo kradomice svrnuh okom na nespretne fotografije što ih izložiše neki fotografi, deset i deset puta pogledah plaho toga mrkog, kamenog gorostasa koji se veličajno visi nad Zagrebom, a kad sam čitao onaj plastični opis dra Račkoga, koji je strašnu katastrofu vidio na svoje oči u prvostolnom hramu hrvatskom, uskolebalo se moje srce još većma. Znete li kako je čovjeku kad mu otac ili majka oboli na smrt ili umre? Plaši se da gleda mrtvacu ili bolesnika, a opet ga srce vuče onamo.

August Šenoa

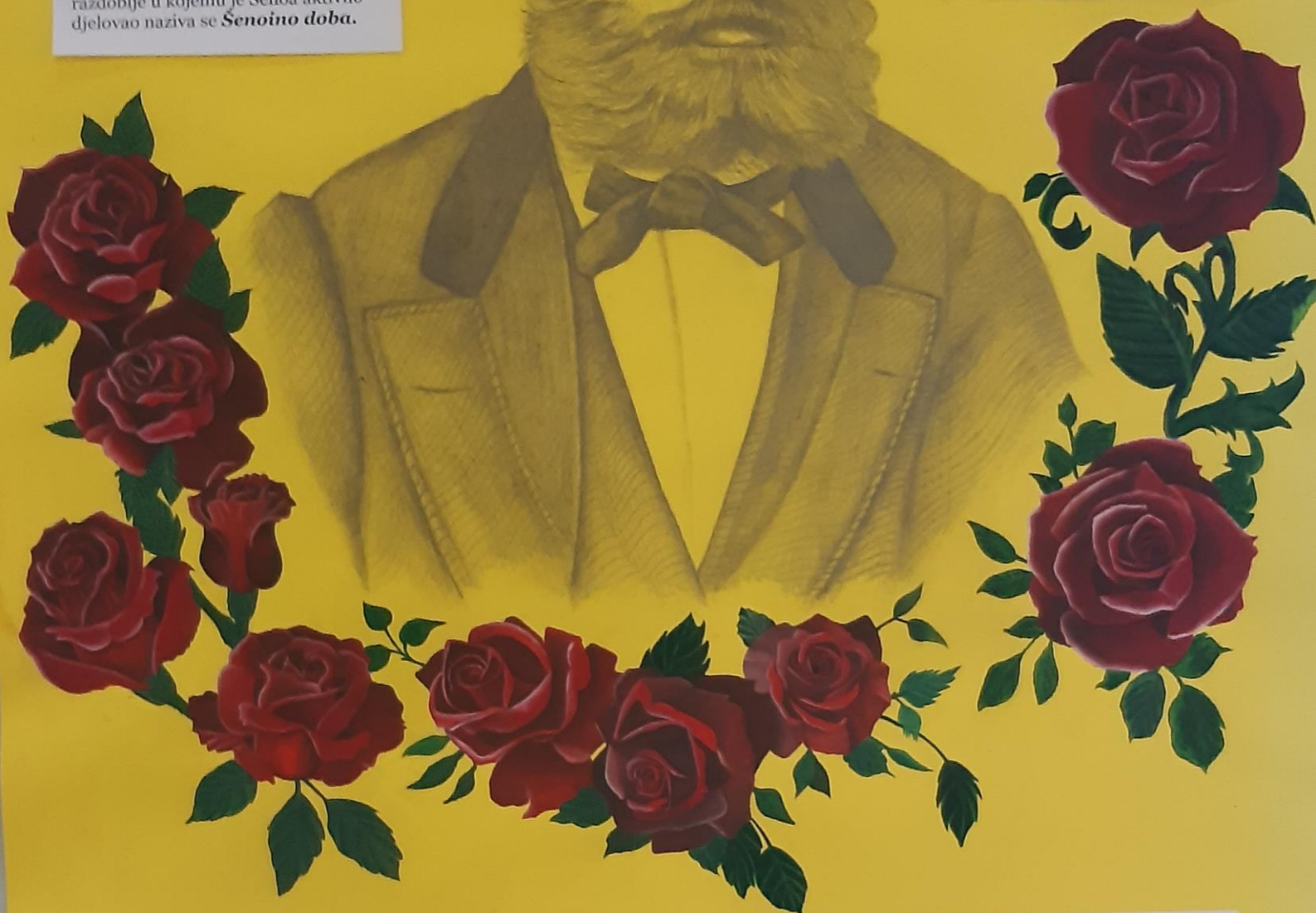
- August Šenoa je najutjecajniji i najplodniji hrvatski pisac 19. stoljeća, svjedok potresa u Zagrebu prije 140 godina.
- Ne štedeći svoje zdravlje, pomagao je stradalima u potresu od jutra do mraka, a noćima je pisao roman "Kletva" i članke za časopis "Vijenac" kojega je bio urednik.
- Šenoa se razbolio i umro navršivši samo 43 godine života.
- August Šenoa se zalagao za pomoć u obnovi kulturnih zgrada koje su stradale u potresu ističući njihovu važnost jer *"narod ne žive samo o hljebu ... valja pomisliti i na sgrade i zavode, koji su oštećeni a po njima cijeli narod"*.

AUGUST

August Šenoa je umro u 43. godini života od posljedica upale pluća od koje je obolio kada je uz intenzivan književni rad i kao požrtvovni gradski vijećnik skrbio za unesrećene u velikom potresu koji je zadesio Zagreb 1880. godine. Zbog njegove veličine i udjela kojeg je imao u hrvatskoj književnosti, razdoblje u kojemu je Šenoa aktivno djelovao naziva se *Šenoino doba*.

ŠENOVA

Ako je itko zaslužio da se prisjetimo njegovih riječi i njegova djela to je svakako naš veliki Zagrepčanin, književnik **AUGUST ŠENOVA**, koji nas je zadužio svojim plodnim radom i čija nas poezija može i danas ohrabriti i uljepšati nam dane.

August Šenoa: Zagrebu

Povrh starog Griča brda
Kao junak lijep i mlad,
Smjele glave, čela tvrda,
Slavni stoji Zagreb-grad;
Živ, ponosit,
Jak prkosit,
Kad slobode plane boj.
Tko tu klikô ne bi:
Slava, slava tebi,
Zagreb-grade divni moj!

Mnoge bure povrh njega
Prosu svijeta udes ljut,
Al' pod krilom našeg stijega
On stajaše tvrd i krut.
Ljutit stresa
Juriš bijesa
I razmrvi vraga roj.
Tko tu klikô ne bi:
Slava, slava tebi,
Zagreb-grade divni moj!

Nad njim bljesnu zlatna zvijezda,
Da ugleda druga drug,
Kao soko iz svog gnijezda,
U daleki prhnu jug
Glas Hrvatsva,
Doziv bratstva:
Preni mi se, rode oj!
Tko tu klikô ne bi:
Slava, slava tebi,
Zagreb-grade divni moj!

Ti uskrisi naše pleme,
Ti rastjera duha noć,
Ti nam siješ znanja sjeme,
Ti nam dižeš roda moć.
Svjetloboernih,
umotvornih
Glava radaš silan broj.
Tko tu klikô ne bi:
Slava, slava tebi,
Zagreb-grade divni moj!

Kad zarudi mlada zora,
A iz zore dvor i hram,
Zlatno polje, zelen-gora,
Sjajna Sava, loze plam:
Od miline duša gine,
Po krasoti bludeć toj.
Tko tu klikô ne bi:
Slava, slava tebi,
Zagreb-grade divni moj!

Zagreb-grade, naša glavo,
Zagreb-grade, štite naš,
Zagreb-grade, naša slavo,
Kao sunce ti nam sjaš.
Budi velik,
Jak kô čelik,
Tisuć ljeta slavan stoj!
Tko ti klikô ne bi:
Slava, slava tebi,
Zagreb-grade divni moj!

Vijenac, 1872.

August Šenoa

- Šenoa je uređivao *Vijenac*, ali je zbog prezauzetosti administrativnim zadacima u međuvremenu prestao voditi zagrebačko kazalište.
- U ulozi gradskoga senatora zatekao ga je i veliki potres, koji je zadesio Zagreb 9. prosinca 1880. godine.
- Procjenjujući potresom nanesene štete razbolio se od upale pluća kojoj je - prethodno počašćen kraljevom pohvalom za izuzetne zasluge i proglašen začasnim građaninom Zagreba - podlegao 13. prosinca 1881. godine.

Šenoa je znao stvarati žive i raznolike tipove ljudi, dovoditi ih u različite situacije, puštati ih da govore, misle, rade. Znao je redati ozbiljne i šaljive prizore, sentimentalnost i patos, krvave ratne zgone i slike domaće sreće. Volio je prikazivati svečanosti, pokrete masa. Da bi pojačao dojam svojih djela, često je u povijesnim romanima upotrebljavao i romantičarske rekvizite: ljubav na prvi pogled, nepremostive zapreke između dvoje ljudi, doušnike, spletkare i ubojice.

Ali je uz to veoma zorno i po istini prikazivao mali građanski svijet – zagrebačke obrtnike, svade žena na trgu, intimni porodični život. Ono što je Šenoa donio, s njegovim ga književnim svojstvima čini ne samo najboljim i najkonstruktivnijim književnikom naših sedamdesetih godina, već ujedno jednim od najkrupnijih graditelja našeg narodnog duha.

(Antun Barac, književni kritičar)

August Šenoa – *Budi svoj*

- **Oj, budi svoj!**

**Ta stvoren jesi čitav,
u grudi nosiš, brate, srce cijelo;
Ne kloni dušom, i da nijesi mlitav,
Put vedra neba diži svoje čelo!
Pa došli danci nevolje i muke,
Pa teko s čela krvav tebi znoj,
Ti skupi pamet, upri zdrave ruke,
I budi svoj!**

- **Oj, budi svoj!**

**Znaj, tvoja glava mlada
Nebolike ti zlatne sanke budi,
Ko sivi soko uzvini se nada,
Al svijet je svijet, i ljudi tek su ljudi
Da, zbilja goni s uzglavlja te meka,
U sebični te zovuć svijeta boj;
Ma što te, brate, u životu čeka:
Ti budi svoj!**

AUGUST ŠENOVA

(1838. – 1881.)

August Šenoa spada u one velikane hrvatskoga naroda koji su obilježili čitavu epohu, da bi se njihov utjecaj živo osjećao sve do današnjega dana. Šenoino djelo je jedan od kamena temeljaca hrvatske književnosti, ravan veličinama kao što su Marko Marulić, Marin Držić, Ivan Gundulić, Ivan Mažuranić, Antun Gustav Matoš ili Tin Ujević. Jednostavno, bez Šenoe nije moguće zamisliti ni hrvatsku književnost ni hrvatsku kulturu u cjelini. Šenoa je klasik hrvatske književnosti.

August Šenoa – *Budi svoj*

- **Oj budi svoj!**

**Taj svijet ti nije pako,
Ni raj ti nije; rodi trnom, cvijetom;
Ni desno, ni lijevo, da se nisi mako,
Već ravno pođi, dok te nosi,
svijetom;**

**Koracaj bez obzira krepko, živo,
Sudbina dok ne rekne tebi; Stoj!
I pravim drži pravo, krivim krivo,
I budi svoj!**

- **Oj, budi svoj!**

**Ta Božja ti je zamet,
Al' Bog sve mrzi što je laž i varka;
I neka ti ja vazda vedra pamet,
I srce vrelo, duša čista, žarka;
Nek ravno um i srce važu,**

**Tek tako bit ćeš čovjek, brate moj!
Da zli i dobri ljudi smjerno kažu:
Da, on je svoj!**

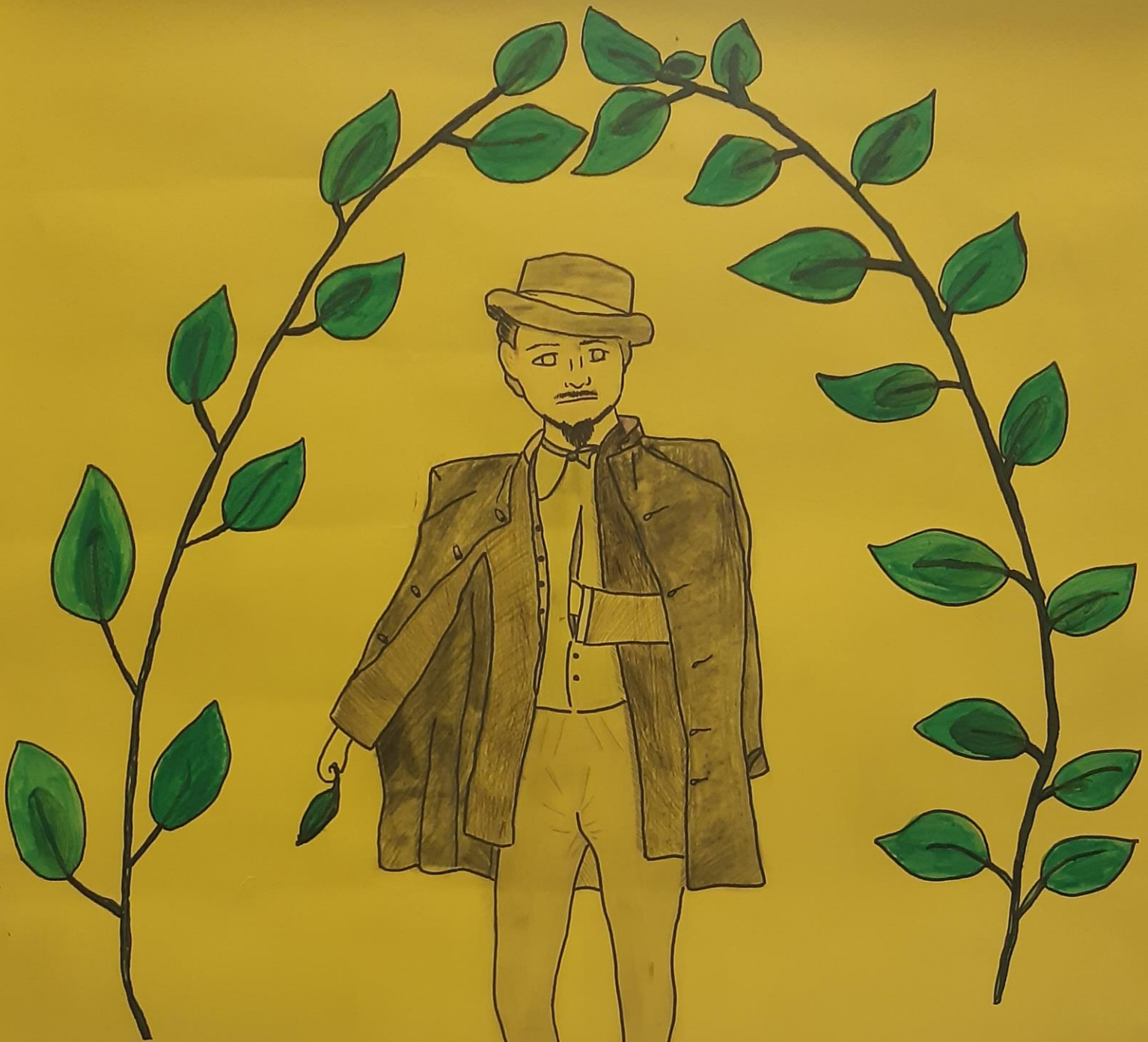
August Šenoa o potresu u Zagrebu 1880.

Ali Zagreb je Zagreb. Nijedna kuća nije se srušila; nema ih deset između 2000 u kojima se ne bi moglo stanovati. Popratak stajat će milijune, al' dvadeset i sedam puta zamahnula je šaka prirode na naše srce, i Zagreb, ako i teško ranjen, stoji i živi, pa da je tako bio potresen carski Beč, palače na "Ringu" bile bi se srušile u prah kada su od karata građene. Prije 300 godina obori potres toranj sv. Marka i Medvedgrad, Tatari ga srušili, Španjolci su ga bombardirali, četiri puta kroz 3 vijeka pohara ga užasna vatra, al' iz svih tih nevolja dignu se Zagreb kao fenić-ptica. Bilo je navečer prvoga dana potresa. "Naše arkade, grob našega Preradovića sigurno se srušio" – reče mi prijatelj. "Povezimo se onamo" – odgovorih. Povezismo se. Bilo je mutno vrijeme. Gotovo ne smjedoh od straha podignuti oči.

Činilo mi se u sumraku da je slika domovine još tužnija, kao da je bolnim okom svrnula na Zagreb, kada pita: O lijepi cvijete hrvatski, oj Zagrebe naš, što si skrivio da je upravo tebe nemilosna ruka prirode pogodila? Koji je demon podmitio podzemne sile da se slete na tebe? – I tad se sjeti domovina da je Zagreb izgorio, da ga potres u davna vremena potreso, al' da jošte stoji, i domovina šapnu, ožarena nadom: Evo, gledaj me, još Hrvatska nije propala, a nisi ni ti, Zagrebe moj! Uprili ljudski, drž' se junački, evo vjere, cvjetat ćeš ljepše neg' što si evo evao, jer su ti sinci pošteni, junaci. Ni živ neće porušiti našeg prava, naše svetinje, nikakva moć neće porušiti ni tebe, a kukavicama daleka kuća.

August Šenoa – *Budi svoj*

- **Oj, budi svoj! Al' brat si budi braći,
I radi za svijet, al' ne slušaj pljeska;
I ljubi svijet, al' ne nadaj se plaći,
Jer hvala ljudska voda je vrh pijeska,
U tvojoj svijesti hvala ti je trudu,
S poštena lica teče pošten znoj,
I nijesi, brate, živio zaludu,
Kad jesi svoj.**
- **Oj budi svoj, i čovjek ljudskog zvanja!
Pa diži čelo kao sunce čisto;
Jer kukavica tek se rđi klanja,
Tvoj jezik, srce nek su vazda isto.
Za sjajnim zlatom ko za Bogom gleda
Tek mićenika ropskih podli roj;
Ti gledaj, da l' i duša zlata vrijedi,
Pa budi svoj.**
- **Da, budi svoj! Pa dođe l' poći hora,
Gdje tisuć zvijezda zlačanih se vije,
Kad čovjek račun si završit mora,
I ti ga svršuj, nek ti žao nije,
jer tvoje srce šapnuti će ti:
Oj mirno, brajne, sad si račun zbroj!
Poštenjak, čovjek na zemlji si bio.
Bio si svoj!**

Hrvatska pjesma AUGUST ŠENOA

Glasna, jasna od pameti
Preko doła, preko gora
Hrvatska nam pjesma leti
Sve do sinjeg tamo mora,
Časak meka.
Čas kô grom:
Vječna jeka
Za naš dom
Davor oj, brate moj!
Nek se slože grla bratska:
Živila Hrvatska!

Gromorna se orijaše,
Zator slaveć Tatar-kana;
Uz nju vječnom slavom sjaše
Zastava od sto nam bana;
Turad spleša
Bakać ban,
Svijet potresa
Frankapan,
Pojuć: oj!
Brate moj!
Nek nam bljesne sablja bratska,
Živila Hrvatska!

Širom vala pjesma zvoni,
Naša pjesma iz sto grla,
Kada u svijet lađu goni
Od mornara četa vrla.
Talas vrije,
Gine brijeg;
Slavno vije,
Naš se stijeg;
Mornar moj
Pjeva: oj!
Složite se grla bratska,
Živila Hrvatska! ...

Davor, braćo, s duše pune,
K zvijezdama nek se pjesma vine,
Kada klikće, plaće, dune,
Kao vjetar sred pućine.
Svako doba
Svaki čas
Sve do groba
Diži glas,
Pjevaj oj,
Brate moj!
Nek se čuju grla bratska:
Živila Hrvatska!

Vijenac, 1873.

August Šenoa

- **Veliki zagrebački i hrvatski književnik August Šenoa 1877. godine je u 'Vijencu' napisao feljton posvećen *Zagrebuljama*. To su bile one djeve iz glavnog grada, kroz koje je on prokazao malograđanštinu, koje nisu željele govoriti hrvatskim jezikom nego su se upuštale u ono što je Šenoa pogrdno nazivao švapčarenjem ili njemštukarstvom. No uz sve to, opisao je i druge osobine ondašnjih djevojaka iz Zagreba, a dao je i druga predviđanja o tome kako će glavni hrvatski grad izgledati za 500 godina.**

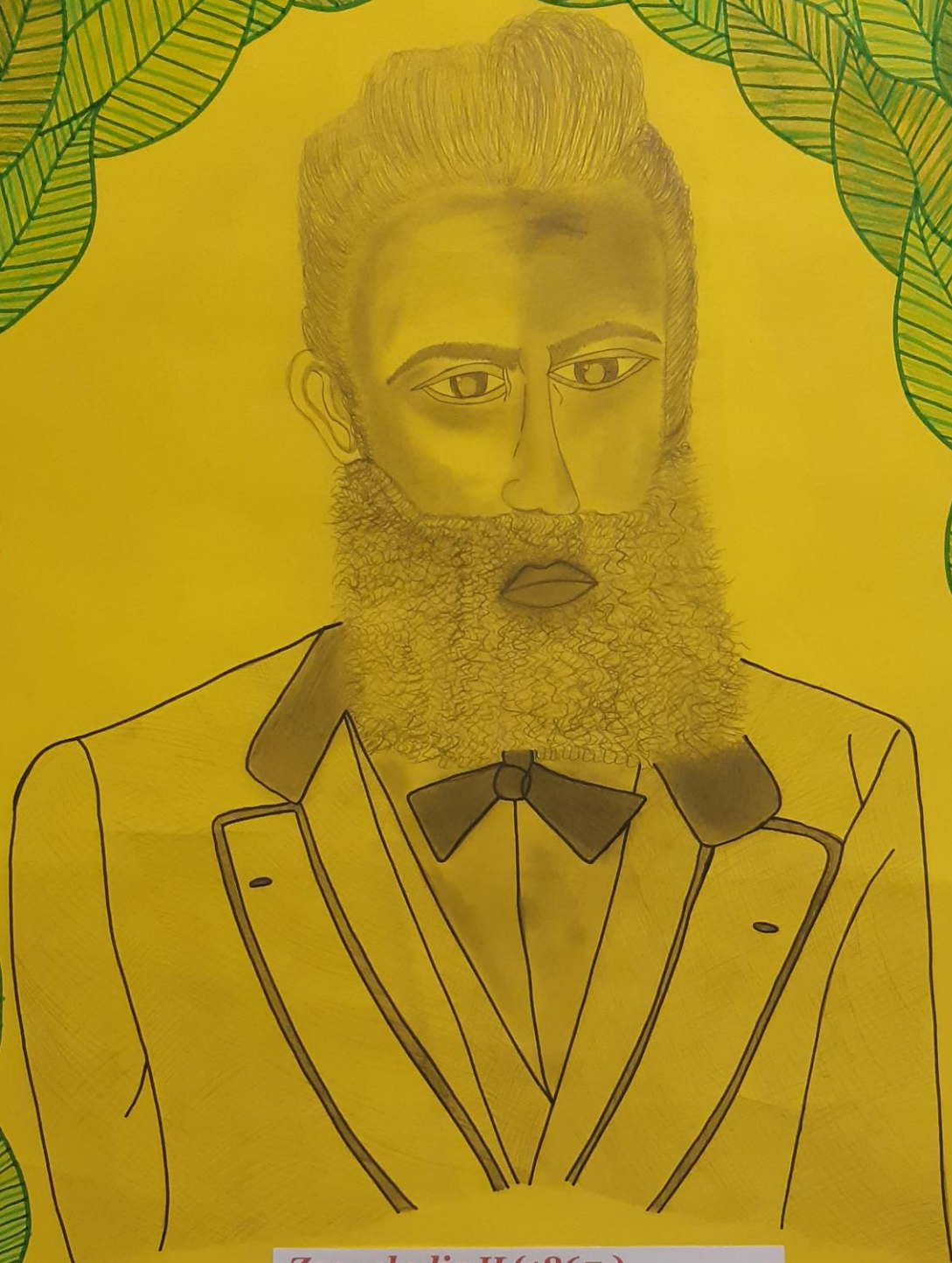

August Šenoa je najutjecajniji i najplodniji hrvatski pisac 19. stoljeća, svjedok potresa u Zagrebu prije 140 godina. Ne štedeći svoje zdravlje pomagao je stradalima u potresu od jutra do mraka, a noćima je pisao roman "Kletva" i članke za časopis "Vienac" kojega je bio urednik. Razbolio se i umro navršivši tek 43 godine života.

Šenoine zasluge za hrvatsku su književnost neprocjenjive: on nije samo najutjecajniji pisac 19. stoljeća, autor prvoga hrvatskog umjetničkog romana *Zlatarovo zlato* i prvi izrazitiji realistički pisac koji je dobio bitku za odnarođenoga čitatelja. On je bio vječiti optimist s vjerom u ljude i bolje sutra, on je bio, kako je to Matoš rekao – August Veliki.

August Šenoa

- Veliki hrvatski književnik i urednik časopisa *Vijenac*, August Šenoa, objavio je u ovom časopisu ironični i cinični feljton naziva **Zagrebulje**. U njemu je ovaj Zagrepčanin, iskazao svoje protivljenje i prokazao snobovsko i malograđansko ponašanje, a i opterećenost trivijalnostima svojih sugrađanki.
- Dao je i neka predviđanja o tome kako će Zagreb izgledati za pola tisućljeća, a evo na negdje malo manje od trećine tog puta provjerimo je li i u kojoj mjeri bio u pravu. U prvoj rečenici odmah iskazuje nadu, u kontekstu tada pomodnog švapčarenja da će se i za 500 godina u glavnom gradu Lijepe naše zboriti hrvatskim.
Jesu li bilivit, frendica i spika, zamijenile cajtnot, iber i šprehu?

Zagrebulje II (1867.)

Ja sa svoje strane želim svim Zagrepčankama, kojima je hora i želja, neka si urede kuću što bolje, neka dožele, što su poželjele. Znam dakako da će mnoga od njih adresu svojih žarkih pogleda obratiti na ovo ili ono mjesto, pa da neće dobiti žudena otpisa, al' šta ćete, velike stečevine nećeš steći za jedan dan, pa što nije ove, bit će buduće godine! Strpljena, spašena, neka ti je prvo načelo u tom pitanju, ljepotice moja, jer znaj, i svim muškarcima je često trpjeti pa će se konačno ipak spasiti!

Zagrebulje III (1877.)

Naš glavni, naš slavni grad Zagreb nije velik, a opet je neki mikrokozam. Povijest se pošalila te stavila navrh staroga Griča svoj prst, i Zagreb bude središtem nekoga okruga. Ne znam je li Zagreb i zaslužio da bude središtem hrvatskoga okruga. Prepuštam to pitanje našim držaunicima i povjesničarima...

Zato volim o tom delikatnom pitanju šutjeti, da se ne zapodjene novinarsko čarkanje, i konstatiram samo da je sudbina dosudila Zagrebu prvo mjesto među hrvatskim gradovima. Velika mi je bila odvajkada slast učiti Zagreb iz prikrajka, zaviriti mu u dušu za vedrih i mutnih dana i razabirati počela, od kojih je ruka providnosti to zagrebačko tijesto umijesila.

August Šenoa - Zagrebulje

- *Draga hrvatska čitateljice, koja ćeš živjeti u gradu Zagrebu poslije 500 godina, tebi da reknem danas riječ. Nadam se svakako da nas donde neće biti izjeli kojekakvi mili prijatelji kojih, hvala Bogu, imamo ko na krunici zrnja, nadam se da će Zagrepkinje i onda hrvatski čitati, pače više nego sada. Ti ćeš živjeti u svjetskom gradu Zagrebu, šetati po korzu kraj obale savske, ti ćeš gledati kako dolaze dvokatni parobrodi iz Crnog mora do Zagreba ... Ti ćeš biti uopće velegradska gospođica. No radoznala bit ćeš sigurno kako god i sadanje djevojke, jer se ta ženska vlastitost nikada ne mijenja. Zato će ti se možda nametnuti pitanje: Kakve bijahu Zagrepkinje prije 500 godina? O tom hoću da ti koju reknem.*

Rijetki su pisci u čitavoj povijesti hrvatske književnosti koji su poput **Augusta Šenoa**, svojim iznimnim i plodotvornim djelom i svojim imenom obilježili čitavo jedno stilsko razdoblje naše književne povijesti. Šenoa je ostavio veliki trag u društvenom i kulturnom životu svoga doba i Zagreba.

Živeći kratko i intenzivno, boreći se s brojnim nedaćama i zahtjevima u svakodnevnom životu, pišući neumorno i neprekidno, do zadnjega daha, **August Šenoa** je stvorio opsežno, značajno, iako kvalitetom neujednačeno, ali ipak impozantno književno djelo.

AUGUST ŠENOVA - *Zagrebulje*

- Svoj ciklus feljtona pod nazivom ***Zagrebulje***, August Šenoa je objavljivao u periodici od četrnaest godina, no s velikom (desetogodišnjom) pauzom u časopisu ***Vijencu*** i hrvatskom političkom dnevniku ***Pozoru***. U zabavnim i duhovitim, ponekad sentimentalnim i često satiričkim i oštrim, rekli bismo i moralizatorskim, Šenoa se hvata u koštac s temama iz kulturnog i društvenog života, stavljajući fokus ponajprije na političke teme te kazalište svog voljenog grada, ali i cijele Hrvatske.
- **Posljednje *Zagrebulje* iz 1880.** godine najviše se fokusiraju na razorni potres u Zagrebu. Kao gradski senator, Šenoa je bio uključen u procjenu štete te pomaganje stradalima, zbog čega je često boravio na otvorenom i kao posljedica toga dobio upalu pluća od koje je, sljedeće godine (1881.), umro.

Zagrebulje I (1866.)

Ovaj put će mi biti zagrebulja "lucus a non lucendo", tj. pisat ću zagrebulju, a neću pisati o Zagrebu. Ne da zazirem od naše hrvatske stolice. Ta zagrebački sam sin, pa vam ljubim taj grad kao ptica svoje gnijezdo... Nad nama vedro nebo, krajina zelena i bujna, iz glogova grma nalijevo se oziva slavuj, iza plota nadesno van luče, čudeći se, kakova snaša, s desna i s lijeva gore i gorice, a straga kao bujan zelen vijenac Zagrebačka gora, a u vijencu sjajni biser – naš mili Zagreb, pa tu da se čovjeku ne razdraga srce, tu da mu se ne nadimaju grudi, tu da mu u isti par ne skoči tajna suzica na oko!

Al', kako rekoh, srcu mi je teško. Vidim ih, vidim sve naše snažne hrvatske sinove, u tvrđavama talijanskim; na ravnicama među lozom i šumom stoje sami kao šuma zelen-bora, danas još te stoje, a – sutra? Oj, vi statistici hrvatski, dete izbrojite grobove naših sinova, koji su pali proti znaju osmanskomu, u tridesetogodišnjem i sedmogodišnjem ratu, proti Napoleonu, proti Talijanima i Madarima, izbrojite grobove onih, što će sada pasti – ah, da smjesti čovjek sve te grobove na našu očinsku zemlju, ona bi se prometnula grobljem, i seljak ne bi mogao zatisnuti pluga u grudu hrvatsku, a da mu ne zapne o kosti paloga junaka.

Zagrebulje I. (1866.)

- *Ovaj put će mi biti zagrebulja “lucus a non lucendo”, tj. pisatću zagrebulju, a neću pisati o Zagrebu. Ne da zazirem od naše hrvatske stolice. Ta zagrebački sam sin, pa vam ljubim taj grad kao ptica svoje gnijezdo...*
- *Nad nama vedro nebo, krajina zelena i bujna, iz glogova grma nalijevo se oziva slavuj, iza plotu nadesno van luče, čudeći se, kakova snaša, s desna i s lijeva gore i gorice, a straga kao bujan zelen vijenac Zagrebačka gora, a u vijencu sjajni biser – naš mili Zagreb, pa tu da se čovjeku ne razdraga srce, tu da mu se ne nadimaju grudi, tu da mu u isti par ne skoči tajna suzica na oko! Dosta; vi vidite da znadem kraj svoje pecave čudi i ponešto sentimentalniji nego zagrebačka koja frajlica i privilegirani domorodac.*

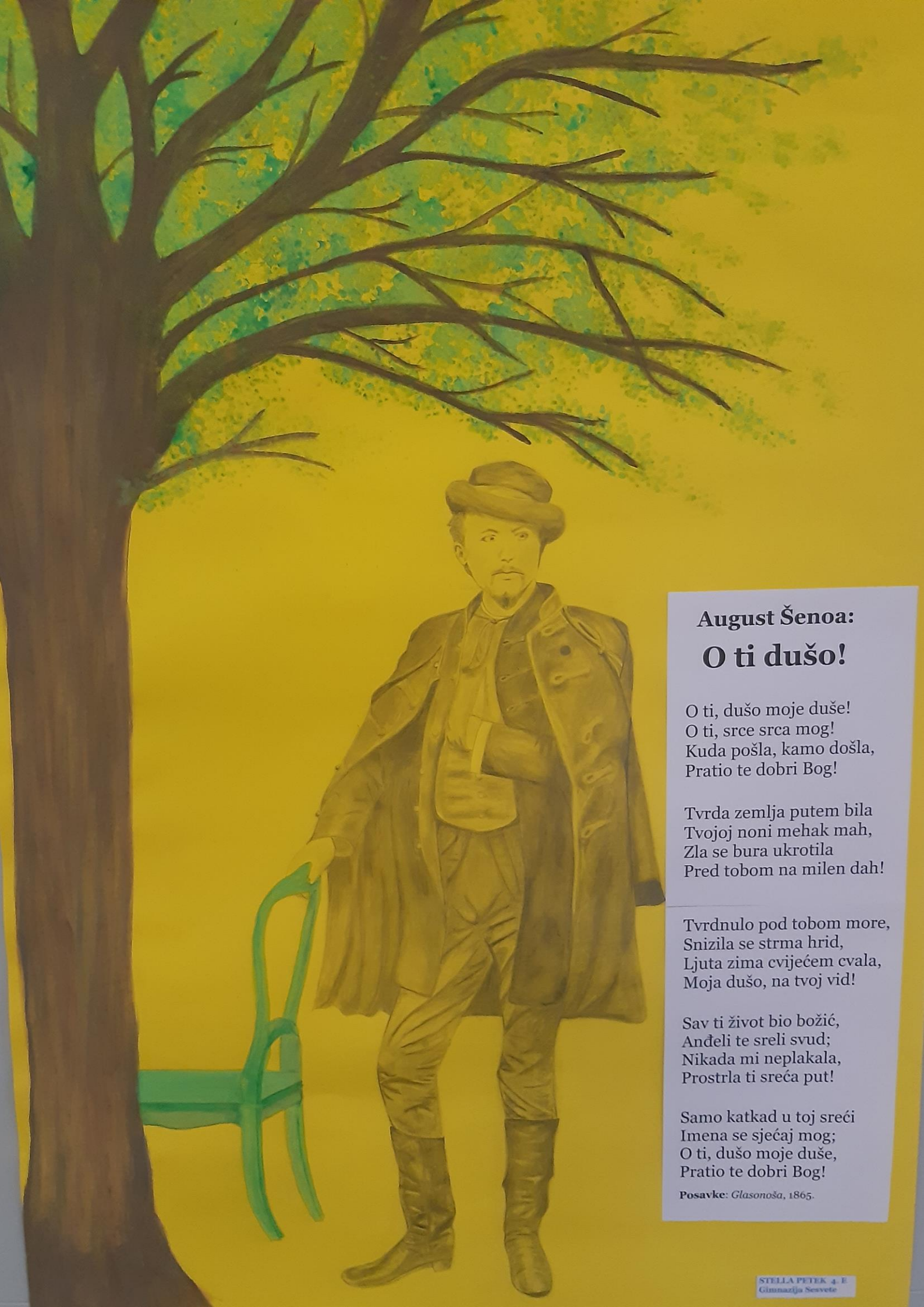
AUGUST ŠENOA *Zagrebulje*

Svoj ciklus feljtona pod nazivom *Zagrebulje*, August Šenoa je objavljivao u periodici od četrnaest godina, no s velikom pauzom u časopisu *Vienac* i političkom dnevniku *Pozor*. U duhovitom tonu, često satiričkim i oštrim jezikom, Šenoa se hvata u koštac s temama iz kulturnog i društvenog života, u fokus stavlja političke teme svoga grada, ali i Hrvatske. Posljednje *Zagrebulje* iz 1880. godine najviše se fokusiraju na razarajući potres u Zagrebu. Kao gradski senator, Šenoa je bio uključen u procjenu štete te pomoć stradalima, zbog čega je često boravio na otvorenom i kao posljedica toga, dobio je upalu pluća od koje je sljedeće godine umro (1881.).

Veliki zagrebački i hrvatski književnik August Šenoa 1877. g. je u 'Viencu' napisao feljton posvećen *Zagrebuljama*. To su bile one djeve iz glavnog grada, kroz koje je prokazao malograđanstvinu, koje nisu željele govoriti hrvatskim jezikom nego su se upuštale u ono što je Šenoa pogrdno nazivao švapčarenjem ili njemštukarstvom. No uz sve to, opisao je i druge osobine ondašnjih djevojaka iz Zagreba, a dao je i druga predviđanja o tome kako će glavni hrvatski grad izgledati za 500 godina.

Zagrebulje I. (1866.)

- *Al', kako rekoh, srcu mi je teško. Vidim ih, vidim sve naše snažne hrvatske sinove, u tvrđavama talijanskim; na ravnicama među lozom i šumom stoje sami kao šuma zelen-bora, danas jošte stoje, a – sutra? Oj, vi statistici hrvatski, dete izbrojite grobove naših sinova, koji su pali proti zmaju osmanskomu, u tridesetogodišnjem i sedmogodišnjem ratu, proti Napoleonu, proti Talijanima i Mađarima, izbrojite grobove onih, što će sada pasti – ah, da smjesti čovjek sve te grobove na našu očinsku zemlju, ona bi se prometnula grobljem, i seljak ne bi mogao zatisnuti pluga u grudu hrvatsku, a da mu ne zapne o kosti paloga junaka.*

August Šenoa: O ti dušo!

O ti, dušo moje duše!
O ti, srce srca mog!
Kuda pošla, kamo došla,
Pratio te dobri Bog!

Tvrda zemlja putem bila
Tvojoj noni mehak mah,
Zla se bura ukrotila
Pred tobom na milen dah!

Tvrđnulo pod tobom more,
Snizila se strma hrid,
Ljuta zima cvijećem cvala,
Moja dušo, na tvoj vid!

Sav ti život bio božić,
Anđeli te sreli svud;
Nikada mi neplakala,
Prostrla ti sreća put!

Samo katkad u toj sreći
Imena se sjećaj mog;
O ti, dušo moje duše,
Pratio te dobri Bog!

Posavke: *Glasonoša*, 1865.

Zagrebulje I. (1866.)

- *Evo vam mira i sreće; bujno će cvasti, dugo će trajati, a grijat će ga sunce slobode. Tisuću godina treba ljudskomu koljenu dok naiđe na pravi put. Idite tim putem. Spojite duše svoje, složite srca svoja u jedan jak i živ bedem, i u nj zaklonite svoje blago, svoju slobodu. Evo maslina cvate, znamenje mira se zeleni, grane joj se savijaju, sljubljuju; tako neka se grle narodi!”*
- ***Jer, ljubav je fitilj u svjetiljci života, koji hrani žarki plamen pjesništva.***
I u tom poslu govorahu zlobni jezici koješta o “košaricama”, no pjesnička svijest odviše je uzvišena nad grajom svjetine, a da bi je uvažila.

August Šenoa o potresu u Zagrebu 1880.

Strašno je pismo prirode; taj krivopis po zidinama, svodovima, hodnicima, zvonnicima, užasan je biljeg krute, neobuzdane, neodoljive sile. Sad se vijuga u pukotinama ko zmiya, sad ko strijela, sad ko krst, sad teče horizontalno, kanda si nožem prorezao zid, sad zijevaju pukotine kao smrtno rane, sad je kuća razderana na komade, kanda je pakleni div krute zidove raščihao poput papira. Nesreća koju pretrpjemo jest svakako velika, i danas ne vjerujemo da smo toliku nesreću pretrpjeli.

Imam najmanje toliko srca koliko on, imam i tvrde nade da će sjena minuti, svjetlost sinuti. Turda budi u nama vjera, vjera u našu budućnost. Zagreb odolio je Turčinu i Tataru, kugi i požaru, Zagreb odoljet će i jurišu prirodne sile.

Naš grad moći će se pohvaliti da je kroz vjekove iskapio gorki kalež patnje do dna, neka se zna kolika je to patnja i nesreća bila; mjera pretrpljene nesreće povećava junačku nadu u budućnost. Mnogo smo pretrpjeli od pamtivijeka, strahotu pretrpjemo skorih dana, al' sve to ne ugasi u našim prsima ufanja u sreću Hrvatske – u budućnost Zagreba.

Zagrebulje II.(1867.)

- *Ja sa svoje strane želim svim Zagrepčankama, kojima je hora i želja, neka si uredе kuću što bolje, neka dožele, što su poželjele. Znam dakako, žalibože, da će mnoga od njih adresu svojih žarkih pogleda obratiti na ovo ili ono mjesto, pa da neće dobiti žuđena otpisa, al' šta ćete, velike stečevine nećeš steći za jedan dan, pa što nije ove, bit će buduće godine! Strpljena, spašena, neka ti je prvo načelo u tom pitanju, ljepotice moja, jer znaj, i muškarcima je često trpjeti i strpjeti se, pa će se konačno ipak spasiti!*
- *Vidite, u Zagrebu svega toga nema, a i ne treba. Naš mili Zagreb, sav i čitav, od sv. Duha do Maksimira, od parnog mlina do sv. Ivana, nije nego cijela velika ženidbena poslovnica par force, bez volje, bez znanja mladića i mladih djevojaka... Mnogi ljudi vele da je Zagreb prozaičan grad, da je pusta proza. Ti se ljudi veoma varaju.*

August Šenoa

Šenin stvaralački interes za povijesne teme i likove nikako nije značilo da je Šenoa živio i stvarao u raskoraku sa svojim vremenom. Jasno je uočavao zahtjeve aktualne životne stvarnosti, na njih odgovarao porukama iz svojih književnih djela.

Ostavivši čitavu biblioteku raznolikih djela, Šenoa je posve zaslužio, potaknuo stvaranje još jedne opsežne biblioteke svojih kritičkih tekstova, studija i knjiga u kojima se književni kritičari, još od A. G. Matoša do danas, bave otkrivanjem tajne nastanka i popularnosti Šenoina impresivnog književnog djela.

Zagrebulje III. (1877.)

- *Zato će ti se možda nametnuti pitanje: Kakve bijahu Zagrepkinje prije 500 godina? O tom hoću da ti koju reknem. Na ovo je pitanje vrlo teško odgovoriti. Zagrepkinje su Hrvatice; to je onako teoretička definicija. No praktički je to kadšto vrlo teško omjeriti, te si više puta u neprilici pred Zagrepkinjom kao pred kakvom morskom životinjom, za koju pravo ne znaš je li životinja, je li biljka, je li kamen. Svaka Zagrepkinja ima bez sumnje srce; da li i svaka “srca” ima, ne bih znao reći. Nemoj se pri tom nimalo osvrutati na naše današnje pripovijesti, jer se i u pripovijesti uopće ljubiti, dakle “srca” imati mora. To ti dakle stoji samo na papiru. Ljubav može biti općenita ili posve privatne naravi. Privatnih osjećaja ima dakako i danas. Neka vrst općenite ljubavi jest na pr. ljubav domovine, jest ponos za svoj rod.*

Šenoa je uređivao Vijenac, ali je zbog zauzetosti administrativnim zadacima u međuvremenu prestao voditi zagrebačko kazalište. U ulozi gradskoga senatora zatekao ga je i veliki potres, koji je zadesio Zagreb **9. prosinca 1880.** g. Procjenjujući potresom nanesene štete razbolio se od upale pluća kojoj je podlegao 13. prosinca 1881. godine, a već je prethodno počašćen kraljevom pohvalom za izuzetne zasluge i proglašen začasnim građaninom Zagreba.

August Šenoa se zalagao za pomoć u obnovi kulturnih zgrada koje su stradale u potresu ističući njihovu važnost jer *"narod ne žive samo o hljebu ... valja pomisliti i na sgrade i zavode, koji su oštećeni a po njima cieli narod"*.

Prije više od 140 godina veliki hrvatski književnik **August Šenoa**, tada i urednik **Vienca**, objavio je u ovom časopisu ironični i cinični feljton naziva **Zagrebulje**. U njemu je Šenoa iskazao protivljenje i prokazao malogradansko i snobovsko ponašanje, a i opterećenost trivijalnostima svojih sugradanki. Dao je i neka predviđanja o tome kako će Zagreb izgledati za pola tisućljeća, a danas možemo provjeriti je li i u kojoj mjeri Šenoa bio u pravu. Iskazao je nadu, u kontekstu tada pomodnog švapčarenja da će se i za 500 godina u glavnom gradu *Lijepi naše* zboriti hrvatskim. Jesu li *biliviti, frendica i spika*, zamijenile *cajnot, iber i šprehu*?

Zagrebulje IV.(1879.)

- *Ja se čuvam elegija kao žive vatre, ja se bojim suza. Neću da budem Jeremija nad hrvatskim Jeruzalemom, jer se tvrdo nadam da Zagreb propasti neće. K tomu imam toliko historičkoga razbora i prijegora, da svoj narod ne smatram narodom “odabranim”. Odvajkada valjala je za nas riječ: Uzday se u se i u svoje kljuse! ... Ja sam pri tom pomislio na neke Zagrepčane.*
- *Eto me! Našao sam pravi lijek za obranu od tuđinstva u našem društvu. Evo Eve! Ta nije li **majka** slatko zrno onoga bujnoga ploda na drvetu čovječanstva, koji se narodom zove, nisu li njeni naručaji zadnje utočište muža, nije li ona čedancu prava učiteljica jezika, domaćega jezika? Nije li genij obitelji, koji ne pušta da se kužni duh uvuče u kuću? Ne nosi li ona zlatne ključe srca narodnjega? Niste li čuli za mater Grakha, za junakinju Nelipićevo, za Katarinu Zrinjsku, za žene u Weinsbergu, za djevicu orleansku, za majku Jugovića? Četiri sto ima tomu godina.*

August Šenoa

Zagrebulje IV (1879.)

Ja se čuвам elegija kao žive vatre, ja se bojim suza. Neću da budem Jeremija nad hrvatskim Jeruzalemom, jer se nadam da Zagreb propasti neće. K tomu imam toliko historičkoga razbora i prijedora, da svoj narod ne smatram narodom "odabranim". Ovdajkada valjala je za nas riječ: Uzđaj se u se i u svoje kljuse! Samo treba to kljuse kašto bičem ošinuti, ostrugom bocnuti. Mi smo zbilja kašto ljudi od tijesta, svatko može utisnuti u nas svoj žig... Ja sam pri tom pomislio na neke Zagrepčane. Da je gospodin Bog na početku svijeta Zagrepčanina stvorio prvim čovjekom od ila, bogzna bi li taj zagrebački Adam tako otvrdnuo bio kao što je pravi, bogzna bi li se u njem našlo ono rebro od kojega je Eva sagrađena.

Eto me! Našao sam pravi lijek za obranu od tuđinstva u našem društvu. Evo Eve!

Ta nije li majka slatko zrno onoga bujnoga ploda na drvetu čovječanstva, koji se narodom zove, nisu li njeni naručaji zadnje utočište muža, nije li ona čedancu prava učiteljica jezika, domaćega jezika? Nije li genij obitelji, koji ne pušta da se kužni duh uvuče u kuću? Ne nosi li ona zlatne ključe srca narodnjega?

Niste li čuli za mater Grakha, za našu junakinju Nelipićevu, za našu Katarinu Zrinjsku, za žene u Weinsbergu, za djevicu orleansku, za majku Jugovića?

Četiri sto ima tomu godina...

Zagrebulje V. (1880.)

- *Nikad ne vidjeh užasnije slike, ne oćutih dublje žalosti za svoga vijeka. Jer šta? Glavu svoju i svojih možeš iznijeti, al' Zagreb, ćitavi Zagreb! Bilo je kao da je đavo trgnuo otrovni nož, da ga zarine u srce hrvatsko – u Zagreb! Tu stoje glasoviti hramovi Božji od mnogo vjekova, tu palaće znanosti i umjetnosti, a sve je skupio znoj naroda hrvatskoga kroz vjekove, slovili smo u svijetu za kulturan narod, radili smo podupirani samo vlastitom snagom, a sad to da izbriše deset sekunda, jedan dah, jedan mah? To nije potreslo samo temelje naših kuća, već i temelje naših srdaca do dna, do korijena.*

AUGUST

ŠENOVA

Budi svoj

AUGUST ŠENOVA

Oj, budi svoj! Ta stvoren jesi čitav,
u grudi nosiš, brate, srce cijelo;
Ne kloni dušom, i da nijesi mlitav,
Put vedra neba diži svoje čelo!
Pa došli danci nevolje i muke,
Pa teko s čela krvav tebi znoj,
Ti skupi pamet, upri zdrave ruke,
I budi svoj!

Oj, budi svoj! Znaj, tvoja glava mlada
Nebolike ti zlatne sanke budi,
Ko sivi soko uzvini se nada,
Al svijet je svijet, i ljudi tek su ljudi
Da, zbilja goni s uzglavlja te meka,
U sebični te zovuć svijeta boj;
Ma što te, brate, u životu čeka:
Ti budi svoj!

Oj budi svoj! Taj svijet ti nije pako,
Ni raj ti nije; rodi trnom, cvijetom;
Ni desno, ni lijevo, da se nisi mako,
Već ravno podi, dok te nosi, svijetom;
Koracaj bez obzira krepko, živo,
Sudbina dok ne rekne tebi; Stoj!
I pravim drži pravo, krivim krivo,
I budi svoj!

Oj, budi svoj! Ta Božja ti je zamet,
Al' Bog sve mrzi što je laž i varka;
I neka ti ja vazda vedra pamet,
I srce vrelo, duša čista, žarka;
Nek ravno um i srce važu,
Tek tako bit ćeš čovjek, brate moj!
Da zli i dobri ljudi smjerno kažu:
Da, on je svoj!

Oj, budi svoj! Al' brat si budi braći,
I radi za svijet, al' ne slušaj pljeska;
I ljubi svijet, al' ne nadaj se plaći,
Jer hvala ljudska voda je vrh pijeska,
U tvojoj svijesti hvala ti je trudu,
S poštena lica teče pošten znoj,
I nijesi, brate, živio zaludu,
Kad jesi svoj.

Oj budi svoj, i čovjek ljudskog zvanja!
Pa diži čelo kao sunce čisto;
Jer kukavica tek se rdi klanja,
Tvoj jezik, srce nek su vazda isto.
Za sjajnim zlatom ko za Bogom gleda
Tek mićenika ropskih podli roj;
Ti gledaj, da l' i duša zlata vrijedi,
Pa budi svoj.

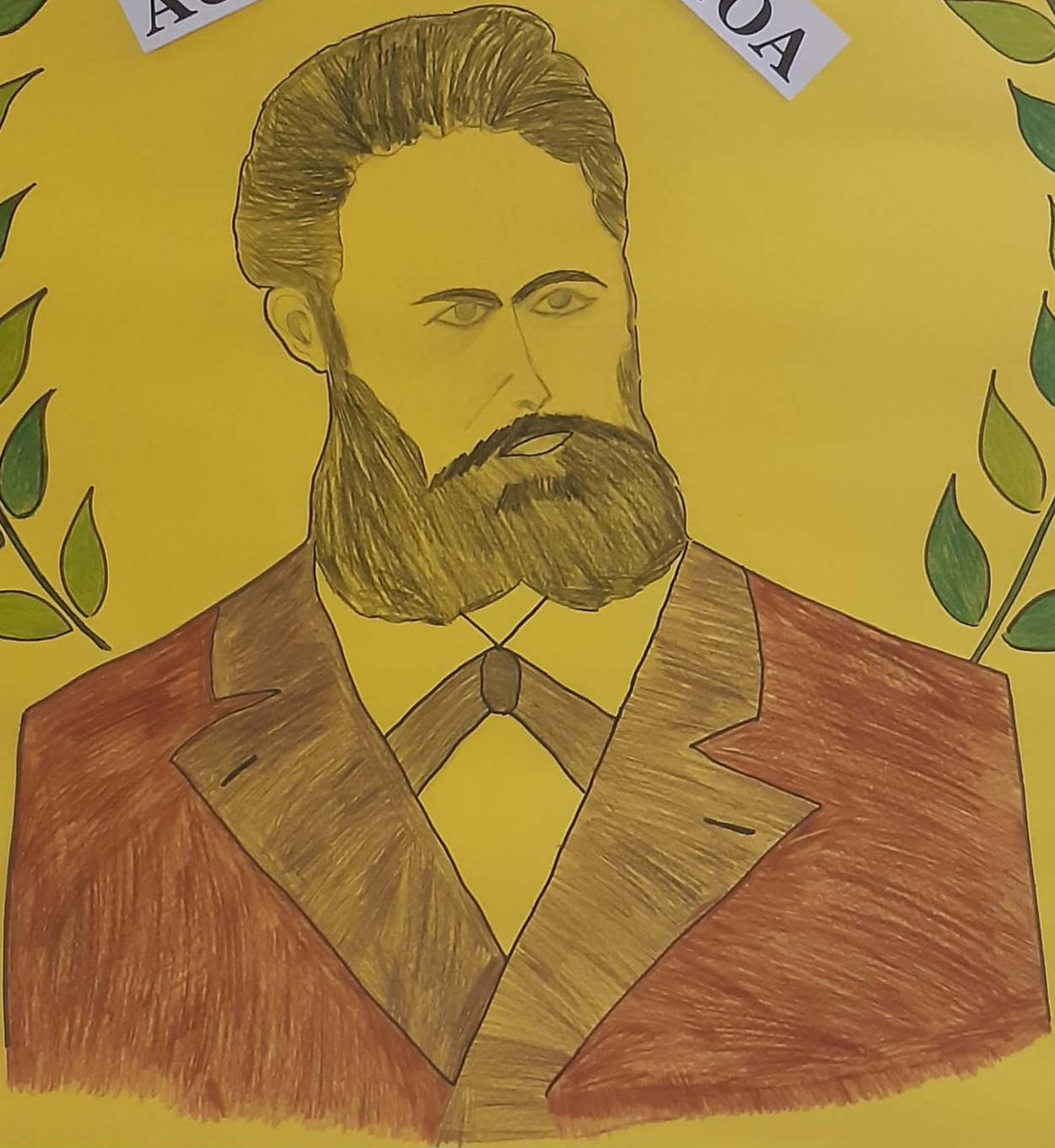
Da, budi svoj! Pa dode l' poći hora,
Gdje tisuć zvijezda zlaćanih se vije,
Kad čovjek račun si završit mora,
I ti ga svršuj, nek ti žao nije,
jer tvoje srce šapnuti će ti:
Oj mirno, brajne, sad si račun zbroj!
Poštenjak, čovjek na zemlji si bio,
Bio si svoj!

Zagrebulje V.(1880.)

- *Ali Zagreb je Zagreb. Prije 300 godina obori potres toranj sv. Marka i Medvedgrad, Tatari ga srušili, Španjolci bombardirali, četiri puta kroz 3 vijeka pohara ga užasna vatra, al' iz svih tih nevolja dignu se Zagreb kao fenić-ptica.*
- *Gotovo ne smjedoh od bojazni podignuti oči. Znao sam da je glavni udarac došao iz Zagorja na Granešinu, Remete, preko mirogojskog groblja u Novu ves, Kaptol, na Jelačićev, Zrinjski trg, te išao prema Savi. Napokon dođosmo pred groblje. Pogledah. Velika kuba vidi se netaknuta, tanki stupovi dižu se put mutnog neba, a onamo o mutnom zaneblju na jugozapadu ističe se crna silhouetta Zagreba. Stoji, Bože moj, kanda mu nije ništa, a ranjen je teško. Po groblju leže oboreni spomenici, kameni krstovi iskočili iz pilova, kanda si ih dignuo prahom. Stupismo u grobnicu Petra Preradovića. Tu stoji kamena slika domovine, netaknuta, cijela.*

AUGUST

ŠENOVA

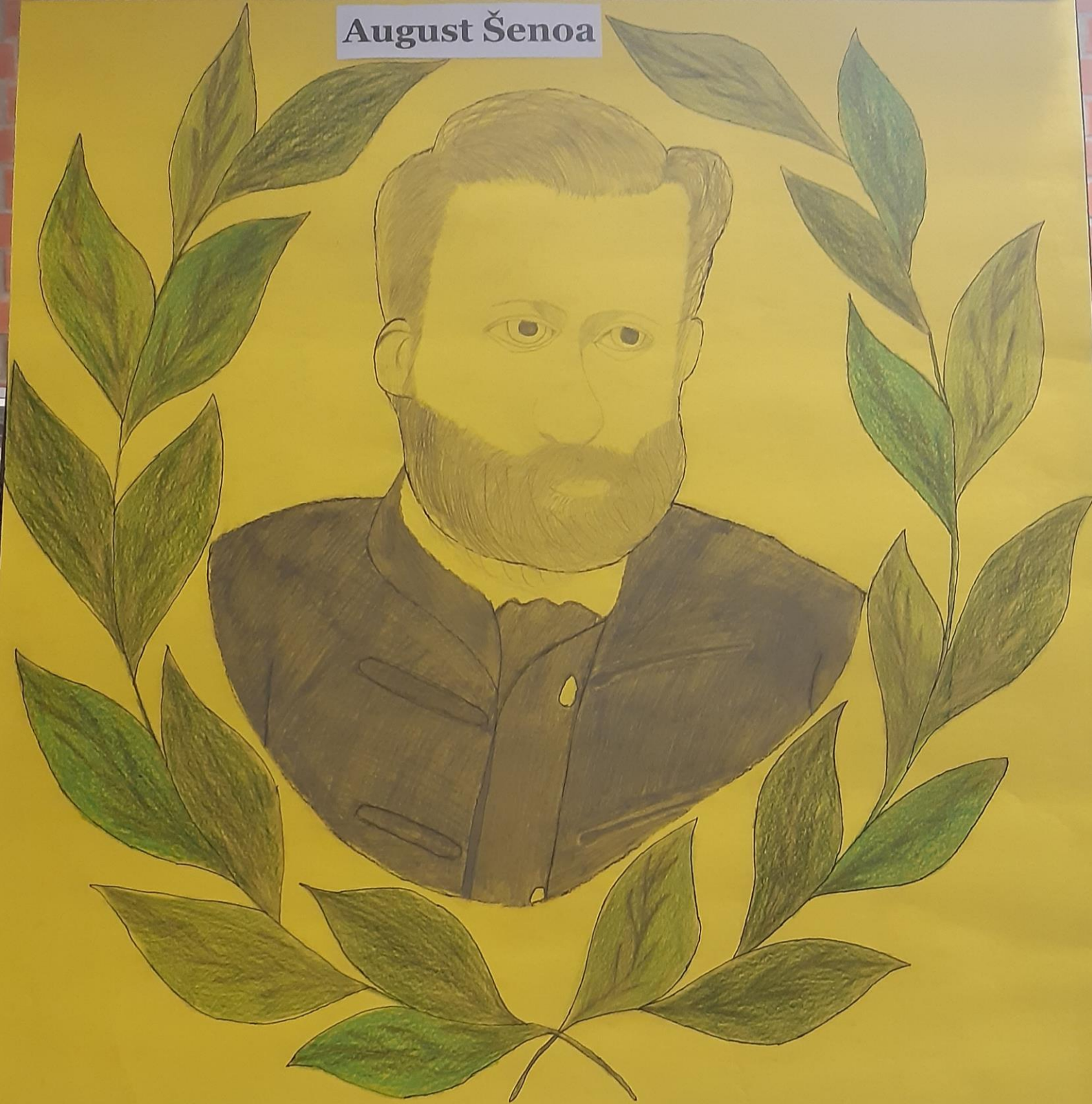
Bilo je kao da je đavo trgnuo otrovni nož, da ga zarine u srce hrvatsko – u Zagreb! Tu stoje glasoviti hramovi Božji od mnogo vjekova, tu palače znanosti i umjetnosti, a sve je skupio znoj naroda hrvatskoga kroz vjekove, sloville smo u svijetu za kulturan narod, radili smo podupirani samo vlastitom snagom, a sad to da izbriše deset sekunda, jedan dah, jedan mah? To nije potreslo samo temelje naših kuća, već i temelje naših srdaca do dna, do korijena.

Znao sam da je glavni udarac došao iz Zagorja na Granešinu, Remete, preko mirogojskog groblja u Novu ves, Kaptol, na Jelačićev, Zrinjski trg, te išao prema Savi. Napokon dodosmo pred groblje. Pogledah. Velika kuba vidi se netaknuta, tanki stupovi dižu se put mutnog neba, a onamo o mutnom zaneblju na jugozapadu ističe se crna silhouetta Zagreba. Stoji, Bože moj, kanda mu nije ništa, a ranjen je teško. Po groblju leže oboreni spomenici, kameni krstovi iskočili iz pilova, kanda si ih dignuo prahom. Stupismo u grobnicu Petra Preradovića. Tu stoji kamena slika domovine, netaknuta, cijela.

Zagrebulje V.(1880.)

- Činilo mi se u sumraku da je marmorslika domovine još tužnija, kao da je bolnim okom surnula na Zagreb, kanda pita: O lijepi cvijete hrvatski, oj Zagrebe naš, što si skrivio da je upravo tebe nemilosna ruka prirode pogodila? Koji je demon podmitio podzemne sile da se slete na tebe? – I tad se sjeti domovina da je Zagreb izgorio, da ga potres u davna vremena potreso, al' da jošte stoji, i domovina šapnu, ožarena nadom: Evo, gledaj me, još Hrvatska nije propala, a nisi ni ti, Zagrebe moj! Upri ljudski, drž' se junački, evo vjere, cvjetat ćeš ljepše neg' što si evo cvao, jer su ti sinci poštenjaci, junaci. Ni živ neće porušiti našeg prava, naše svetinje, nikakva moć neće porušiti ni tebe, a kukavicama daleka kuća.

August Šenoa

Zagrebulje III (1877.)

Draga hrvatska čitateljice, koja ćeš živjeti u gradu Zagrebu poslije 500 godina, tebi da rekнем danas riječ. Nadam se svakako da nas donde neće biti izjeli kojekakvi mili prijatelji kojih, hvala Bogu, imamo ko na krunici zrnja, nadam se da će Zagrepkinje i onda hrvatski čitati, pače više nego sada. Ti ćeš živjeti u svjetskom gradu Zagrebu, šetati po korzu kraj obale savske, ti ćeš gledati kako dolaze dvokatni parobrodi iz Crnog mora do Zagreba, ti ćeš ...

Ti ćeš biti uopće velegradska gospodica. No radoznala bit ćeš sigurno kako god i sadanje djevojke, jer se ta ženska vlastitost nikada ne mijenja. Zato će ti se možda nametnuti pitanje: Kakve bijahu Zagrepkinje prije 500 godina?

Evo vam mira i sreće; bujno će cvasti, dugo će trajati, a grijat će ga sunce slobode. Tisuću godina treba ljudskom koljenu dok naide na pravi put. Idite tim putem. Spojite duše svoje, složite srca svoja u jedan jak i živ bedem, i u nj zaklonite svoje blago, svoju slobodu.

Evo maslina cvate, znamenje mira se zeleni, grane joj se savijaju, sljubljuju; tako neka se grle narodi! Podaj jednu grančicu masline, stalan zalog mira mojemu narodu; gle, zemlja mi je ljepa, a nečastiva ruka posija nam mnogo korova; podaj mi plameni mač, da ga istrijebim.

Jer ljubav je fitilj u svjetiljci života, koji hrani žarki plamen pjesništva.

August Šenoa: Stolna crkva zagrebačka poslije potresa (1880.)

- *Pregledao sam prilično sve ruševine, omjerio sam po prilici ogromnu štetu koju kratak čas nanese cvatućemu našem Zagrebu. Ali jedne ruševine ne bjeħ pogledao do prije malo dana – naše staroslavne stolne crkve. Plašio sam se pogledati je, nisam se bojao, nije to bila kukavština.*
- *Plašio sam se da će mi srce pucati od teške žalosti. Samo kradomice svrnuh okom na nespretne fotografije što ih izložiše neki fotografi, deset i deset puta pogledah plaho toga mrkog, kamenog gorostasa koji se veličajno visi nad Zagrebom, a kad sam čitao onaj plastični opis dra F. Račkoga, koji je strašnu katastrofu vidio na svoje oči u prvostolnom hramu hrvatskom, uskolebalo se moje srce još većma. Znaete li kako je čovjeku kad mu otac ili majka oboli na smrt ili umre? Plaši se da gleda mrtvaca ili bolesnika, a opet ga srce vuče onamo.*

SRCE PJESNIKOVO

AUGUST ŠENOA

Kaži meni, dušo, ovo:
Što je srce pjesnikovo?
Jest vretence, o nj se vije
Danju, noću zlatna žica,
A ta žica, dušo, ti je
Tvojoj slavi pjesmičica.

Kaži meni, dušo, ovo:
Što je srce pjesnikovo?
Prozorje tek, ti mu zora;
Suho polje, ti mu kiša;
Bijesna bura širom mora,
Tren tvog oka buru stiša.

Kaži meni, dušo, ovo:
Što je srce pjesnikovo?
Kaplja rose, sunce ti si;
Struna, kojoj ruka treba;
Mrtvo tijelo, ti ga krisi
I ponesi povrh neba.

Ovo ti je, dušo, ovo:
Živo srce pjesnikovo!
Mini, - drvo nema soka,
Mini, - sunce nema plama,
Čovjek nema uha, oka,
Svijet će mrijeti bez pjesama.

Zagrebulje V. (1880.)

- *Sto i sto puta prolažah od djetinjstva rodnim si gradom, poznajem gotovo svaki kutić u njem. Gledao sam na svoje oči, kako se svjetla i ljepša, a Zagreb bio je kao mlad nakićen junak, koji sijeva od glave do pete čistoćom, koji za svojim klobukom nosi zelenu grančicu. **Gradovi imaju fizionomiju kao i ljudi, imaju svojih karakterističnih biljega, kojima se razlikuju od drugih.***
- *Prije jedno trideset godina bio je Zagreb kao lijep dječak, kog su ljudi zanemarili, te je nečist, blatan, neuredan. Danas je to fin momak, gladak, snažan, svijetao, i kad bih ga god sa visa okružio okom, činilo mi se da taj osvjetlani Zagreb ima lijepo, vedro lice, da se milo smije. Ti visoki tornjevi visjeli se toli milo među zelenim brežuljcima u plavetno nebo, kanda se ti reći bi neumrlji starci vesele novoj velikoj i maloj djeci koja se skupljaju oko njih – velikim i malim kućama, koje se šire sve više dolom i brijegom...*

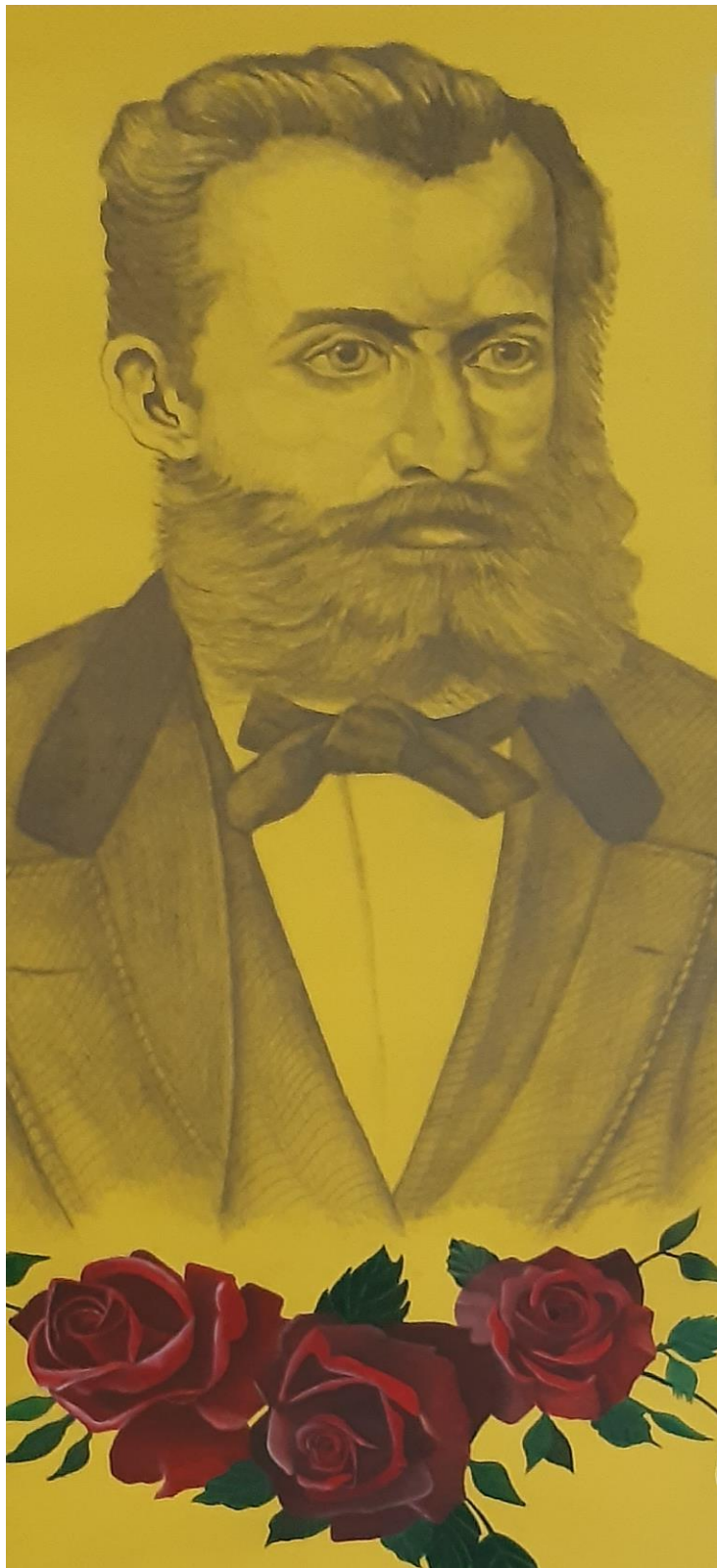
Zagrebulje III (1877.)

Naš glavni, naš slavni grad Zagreb nije velik, a opet je neki mikrokozam. Povijest se pošalila te stavila navrh staroga Griča svoj prst, i Zagreb bude središtem nekoga okruga. Mislim da toga neće zatajiti ni učenost profesora Majkova, koji je staru hrvatsku kraljevinu proglasio c. kr. austrijskom stražarnicom. Ne znam je li Zagreb i zaslužio da bude središtem hrvatskoga okruga. Prepuštam to pitanje našim državniciima i poujesničarima...

Trebalo je poći na Jelačićev trg, na Zrinjski trg. Jednom pođoh i ja, da si pogledam taj prizor. Tanahni bijeli oblaci gonili se nebom, a kroz njih prodiraše kolut mjeseca. Na Jelačićevom trgu gužvala se gomila plahih ljudi, u kočijama spavahu obitelji koje bjehu napustile svoj stan. Oko toga stoje kuće ko prijeteći crni divovi, sred toga visi se Jelačićev kip o mjeseci. Ljudi obilaze ko tiha, plaha struja, gledaju ispod oka kuće i šapću potihom. Duhovi su, misliš.

Zagrebulje V. (1880.)

- ***Strašno je pismo prirode;*** taj krivopis po zidinama, svodovima, hodnicima, zvonicima, užasan je biljeg krute, neobuzdane, neodoljive sile. Sad se vijuga u pukotinama ko zmija, sad ko strijela, sad ko krst, sad teče horizontalno, kanda si nožem prorezao zid, sad zijevaju pukotine kao smrtne rane, sad je kuća razderana na komade, kanda je pakleni div krute zidove raščihao poput papira...
- *Imam najmanje toliko srca koliko on, imam i tvrde nade da će sjena minuti, svjetlost sinuti. Turda budi u nama vjera, vjera u našu budućnost.*
- ***Zagreb*** odolio je Turčinu i Tataru, kugi i požaru, Zagreb odoljet će i jurišu prirodne sile. Naš grad na lijepu moći će se pohvaliti da je kroz vjekove iskapio gorki kalež patnje do dna, neka se zna kolika je to patnja i nesreća bila; mjera pretrpljene nesreće povećava junačku nadu u budućnost. Mnogo smo pretrpjeli od pamtivijeka, strahotu pretrpjemo skorih dana, al' sve to ne ugasi u našim prsima ufanja u sreću Hrvatske – u budućnost Zagreba.

August Šenoa
(1838. - 1881.)

"Na mladima stoji svijet, njihov rad – naša budućnost."

U spomen na velikog zagrebačkog književnika Augusta Šenou i potres u Zagrebu prije 140 godina, koji je naš grad nažalost pogodio i ove 2020. godine.

Šenoine portrete

uradili učenici likovne grupe Gimnazije Sesvete: Tina, Ana, Iva, Marija, Patricia, Elena, Kristijan, Ema, Mia B., Lucija, Franjka, Katarina, Josipa, Viktorija Š., Mia M., Jana, Mateja, Marija, Karla, Stella, Patricija, Viktoria S., Mia V., Patrik i Una.

Pripremile:
profesorica Ina Jozić i
knjižničarka Ruža Jozić,
Gimnazija Sesvete,
Zagreb